C/2024/6815

29.11.2024.

PADOMES IETEIKUMS

(2024. gada 21. oktobris)

par Grieķijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku

(C/2024/6815)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ([2]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ([3]), ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada prioritātēm mehānisms palīdz panākt ekonomikas un sociālo atveseļošanu un īstenot ilgtspējīgas reformas un investīcijas, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.

(2) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435 ([4]) ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas palīdzēs iegūt enerģētisko drošību un dažādot Savienības energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas

([1]) OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Grieķija savā nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā iekļāva jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus.

(3) Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", lai nodrošinātu informācijas bāzi lēmumiem par politiku un radītu pamatnosacījumus izaugsmes palielināšanai. Paziņojumā kā viens no deviņiem savstarpēji pastiprinošiem faktoriem bija minēta konkurētspēja. Citi faktori bija piekļuve privātajam kapitālam, pētniecība un inovācija, izglītība un prasmes, kā arī funkcionējošs vienotais tirgus, kas ir ārkārtīgi svarīgas politikas prioritātes attiecībā uz reformām un investīcijām, lai risinātu pašreizējās produktivitātes problēmas, kā arī vairotu Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspēju. Komisija 2024. gada 14. februārī nāca klajā ar paziņojumu "2024. gada ziņojums par vienoto tirgu un konkurētspēju". Minētajā paziņojumā detalizēti aprakstīts, kādas ir Eiropas vienotā tirgus priekšrocības un izaicinājumi, un tajā ir analizētas gada norises saskaņā ar deviņiem identificētajiem konkurētspējas faktoriem.

(4) Komisija 2023. gada 21. novembrī pieņēma 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2024. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2024. gada 22. martā apstiprināja 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kas attiecas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2023. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Grieķiju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Tajā pašā dienā Komisija arī pieņēma atzinumu par Grieķijas 2024. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2024. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Padome pieņēma Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([5]) ("2024. gada ieteikums par eurozonu") 2024. gada 12. aprīlī un Vienoto nodarbinātības ziņojumu 2024. gada 11. martā.

(5) Savienības jaunais ekonomikas pārvaldības satvars stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Šis satvars ietver jauno Regulu (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību, grozīto Padomes Regulu (EK) Nr. 1467/97 ([6]) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES ([7]) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām. Jaunā ekonomikas pārvaldības satvara mērķis ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Jaunais ekonomikas pārvaldības satvars arī veicina valstu līdzatbildību un vairāk orientējas uz vidēju termiņu apvienojumā ar efektīvāku un konsekventāku izpildi. Katrai dalībvalstij ir jāiesniedz Padomei un Komisijai savs valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns. Valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajā plānā ir iekļautas dalībvalsts fiskālās, reformu un investīciju saistības, plānošanas periodam aptverot četrus vai piecus gadus atkarībā no tā, cik ilgs ir valsts likumdevēja parastais sasaukuma laiks. Neto izdevumu ([8]) virzībai valstu vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos ir jāatbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām, piemēram, par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās vai tam jāsaglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), un ka vispārējās valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsaglabā zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1263 izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt līdz trim gadiem. Lai palīdzētu sagatavot minētos valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus, Komisija 2024. gada 21. jūnijā publicēja norādījumus par informāciju, kas dalībvalstīm jāsniedz savos valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānos un gada progresa ziņojumos. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 5. un 36. pantu Komisija dalībvalstīm attiecīgā gadījumā nosūtīja atsauces trajektorijas un tehnisko informāciju. Dalībvalstīm savi valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni ir jāiesniedz līdz 2024. gada 20. septembrim, izņemot, ja dalībvalsts un Komisija vienojas šo termiņu pagarināt par saprātīgu laikposmu. Saskaņā ar valsts tiesisko

([5]) Padomes Ieteikums (2024. gada 12. aprīlis) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Neto izdevumi, kā definēts Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktā: "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

regulējumu dalībvalstis var apspriest savus vidēja termiņa plānu projektus ar savu valsts parlamentu, lūgt neatkarīgām fiskālajām iestādēm sniegt atzinumu, kā arī apspriesties ar sociālajiem partneriem un citām valsts ieinteresētajām personām.

(6) 2024. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz reāli novērst visas problēmas, kas minētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020., 2022. un 2023. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas ir pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

(7) Grieķija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 27. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ([9]) un 2023. gada 8. decembrī grozīja šo lēmumu, ievērojot Regulas (ES) 2021/241 18. panta 2. punktu, lai atjauninātu neatmaksājamā finanšu atbalsta maksimālo finanšu iemaksu, kā arī lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu ([10]). Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Grieķija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(8) 2024. gada 30. aprīlī Grieķija iesniedza savu 2024. gada valsts reformu programmu un 2024. gada stabilitātes programmu, ievērojot Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 ([11]) 4. panta 1. punktu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu 2024. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Grieķijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(9) 2024. gada 19. jūnijā Komisija publicēja 2024. gada ziņojumu par Grieķiju. Tajā tika izvērtēts, kā Grieķija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2023. gadam, un kā Grieķija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Grieķijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(10) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Grieķiju. Komisijas dienesti minētās regulas piemērošanas nolūkiem sagatavoja novērtējumu par Grieķijas makroekonomisko neaizsargātību, un tā galvenie konstatējumi tika publicēti 2024. gada aprīlī. Komisija 2024. gada 19. jūnijā secināja, ka Grieķija pēc tam, kad 2023. gadā tika konstatēta pārmērīga nelīdzsvarotība, saskaras ar makroekonomikas nelīdzsvarotību. Konkrētāk, Grieķija saskaras ar neaizsargātību, kas saistīta ar lielu valsts parādu un augstu ienākumus nenesošu aizdevumu līmeni augsta bezdarba apstākļos, kuri joprojām ir aktuāli, bet ir ievērojami samazinājušies, un paredzams, ka tie turpinās samazināties. Tomēr ārējā pozīcija joprojām ir vāja. Valdības parāda attiecība pret IKP turpināja samazināties, un, lai gan 2023. gadā tā joprojām ir augsta (gandrīz 162 %), īstermiņa riski parāda atmaksājamībai šķiet zemi. Nominālā IKP pieaugums bija galvenais faktors, kas noteica parāda attiecības pret IKP straujo samazināšanos pēdējos gados, taču gaidāmais turpmākais fiskālo bilanču uzlabojums nodrošinās, ka tas turpinās samazināties. Tekošā konta deficīts, kas 2020.–2022. gadā bija ievērojami palielinājies, 2023. gadā ievērojami samazinājās, bet joprojām ir augsts, ņemot vērā augošo iekšzemes pieprasījumu. Šogad un nākamajā gadā gaidāmi tikai nelieli tekošā konta uzlabojumi, jo tiek prognozēts, ka spēcīgais investīciju pieaugums saglabās augstu importa līmeni. Pagājušajā gadā, pateicoties augstajam nominālā IKP pieaugumam, uzlabojās arī ļoti negatīvā neto starptautisko investīciju bilances (*NIIP*) attiecība pret IKP, taču tā joprojām ir vājākā

([9]) ST 10152/21 INIT; ST 10152/21 ADD 1.

([10]) Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 8. decembris), ar ko groza 2021. gada 13. jūlija Īstenošanas lēmumu par Grieķijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 15831/23 INIT; ST 15831/23 ADD 1).

([11]) Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

Savienībā. Ienākumus nenesošie aizdevumi pēdējos gados ir ievērojami samazinājušies un 2023. gadā turpināja samazināties, taču ienākumus nenesošo aizdevumu pārstrukturēšana ārpus banku sektora joprojām ir lēna, un tā rezultātā tie turpina negatīvi ietekmēt ekonomiku. Nodarbinātība palielinājās, un bezdarbs turpināja samazināties, taču tas joprojām ir salīdzinoši augsts. Ilglaicīgi politikas pasākumi un plašas strukturālās reformas ir nepārprotami veicinājušas konstatēto neaizsargātību samazināšanu. Lai uzlabotu konkurētspēju un nodrošinātu ekonomikas līdzsvarošanu, tostarp attiecībā uz ārējo pozīciju, izšķiroša nozīme joprojām ir piesardzīgas fiskālās nostājas saglabāšanai un atveseļošanas un noturības plāna savlaicīgai īstenošanai.

(11) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Grieķijas vispārējās valdības budžeta deficīts no 2,5 % no IKP 2022. gadā samazinājās līdz 1,6 % 2023. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds no 172,7 % no IKP 2022. gada beigās saruka līdz 161,9 % 2023. gada beigās.

(12) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica ([12]) Grieķijai rīkoties, lai nodrošinātu to, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu ([13]), ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Grieķijai tika ieteikts kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Grieķijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja ([14]) 2023. gadā bija ekspansīva: 0,5 % apmērā no IKP, šajā kontekstā ņemot vērā augstu inflāciju. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā bija bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,6 % no IKP un atbilda Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu bremzējošā ietekme bija saistīta ar samazinājumu par 2,7 % no IKP to (uz konkrētiem mērķiem vērsto un nevērsto) ārkārtas atbalsta pasākumu izmaksās mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas veiktas, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu. Galvenie valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieauguma virzītājspēki bija sociālie pārvedumi, tostarp pensijas. Izdevumi, kas finansēti no mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem, 2023. gadā veidoja 2,5 % no IKP. Valsts finansētās investīcijas 2023. gadā bija 2,6 % no IKP – salīdzinājumā ar 2022. gadu tas ir palielinājums par 0,2 procentpunktiem. Grieķija no mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansēja papildu investīcijas. Ar to tika finansētas publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās un enerģētiskās drošības jomā, piemēram, atbalsts jaunu atjaunīgo energoresursu izvēršanai elektrotīklā, ko veicina pārvades infrastruktūras modernizācija, un finansiālas palīdzības sniegšana mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai tie varētu pieņemt digitālos risinājumus. Minētās publiskās investīcijas finansē no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(13) 2024. gada stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošajā makroekonomikas scenārijā paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 2,5 % un 2025. gadā par 2,6 %, savukārt inflācija, ko mēra, izmantojot saskaņotos patēriņa cenu indeksus (SPCI), 2024. gadā plānota 2,6 % apmērā un 2025. gadā 2,0 % apmērā. Gaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts pašreizējās politikas apstākļos samazināsies līdz 1,2 % no IKP 2024. gadā un līdz 0,9 % no IKP 2025. gadā, turklāt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs samazinājusies līdz 152,7 % un 2025. gada beigās – līdz 146,3 %. 2024. gada stabilitātes programmā nav iekļautas budžeta prognozes par periodu pēc 2025. gada.

(14) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 2,2 % un 2025. gadā par 2,3 %, un inflācija, ko mēra, izmantojot SPCI, 2024. gadā plānota 2,8 % apmērā un 2025. gadā 2,1 % apmērā.

([12]) Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Grieķijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 60. lpp.).

([13]) Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada pavasara prognozi, vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugums Grieķijā 2023. gadā nominālā izteiksmē ir bijis 4,5 %, ņemot vērā 10 gadu vidējo reālo potenciālo izaugsmes tempu un 2023. gada IKP deflatoru.

([14]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no Savienības budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (un neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(15) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 1,2 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās samazināsies līdz 153,9 %. Deficīta samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo sociālo pabalstu nelielo pieaugumu salīdzinājumā ar ieņēmumu pieaugumu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja 2024. gadā būs ekspansīva – tā palielināsies par 0,3 % no IKP.

(16) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no mehānisma neatmaksājamā atbalsta ("dotācijām") 2024. gadā tiks finansēti izdevumi, kuru vērtība atbilst 1,5 % no IKP (salīdzinājumā ar 1,0 % no IKP 2023. gadā). No mehānisma dotācijām finansētie izdevumi dos iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Grieķijas vispārējās valdības bilanci vai parādu. Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no mehānisma aizdevumiem 2024. gadā tiks segti izdevumi, kuru vērtība ir mazāka par 0,1 % no IKP gan 2023. gadā, gan 2024. gadā.

(17) Padome 2023. gada 14. jūlijā ieteica ([15]) Grieķijai nodrošināt, ka 2024. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu ([16]) nominālo pieaugumu līdz ne vairāk kā 2,6 %. Dalībvalstis tika aicinātas sava 2023. gada budžeta izpildes gaitā un 2024. gada budžeta plāna projektu sagatavošanas gaitā ņemt vērā, ka Komisija, pamatojoties uz 2023. gada budžeta izpildes rezultātu datiem, ierosinās Padomei sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi Grieķijas neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 1,8 % ([17]), kas ir mazāk par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Tas atbilst Padomes ieteiktajam.

(18) Turklāt Padome ieteica Grieķijai izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus un attiecīgos ietaupījumus izmantot valsts sektora budžeta deficīta iespējami drīzai samazināšanai 2023. un 2024. gadā. Padome arī ieteica, ka tad, ja enerģijas cenas atkal pieaugtu un tāpēc būtu nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai būtu jāturpina esošie pasākumi, Grieķijai būtu jānodrošina, lai šādi atbalsta pasākumi būtu vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, būtu fiskāli pieņemami un saglabātu stimulus taupīt enerģiju. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumu aplēstās neto budžeta izmaksas ([18]) ir 0,0 % no IKP 2023. gadā, bet 2024. un 2025. gadā tiek prognozētas 0,1 % līmenī. Jo īpaši paredzams, ka 2024. un 2025. gadā joprojām būs spēkā palielināts apkures pabalsts un īpaša piemaksa par dīzeļdegvielu lauksaimniekiem, lai gan tām būs neliela ietekme ([19]). Ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumi ir izbeigti 2023. un 2024. gadā. Tas atbilst Padomes ieteiktajam.

(19) Padome turklāt Grieķijai ieteica arī saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un efektīvu citu Savienības fondu apguvi, jo īpaši nolūkā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi valsts finansētās publiskās investīcijas samazināsies no 2,6 % no IKP 2023. gadā līdz 2,4 % no IKP 2024. gadā. Tas ir saistīts ar Savienības struktūrfondu plānošanas perioda grafiku. Jo īpaši tiek pieņemts, ka Savienības līdzfinansējuma likme investīcijām saskaņā ar jauno programmu ir augstāka nekā iepriekšējā plānošanas periodā veiktajām investīcijām. Tas izraisa līdzfinansēto valsts investīciju izdevumu samazināšanos. Fiskālā korekcija 2024. gadā nav galvenokārt saistīta ar investīciju samazinājumu. Ņemot vērā minētos papildu faktorus, tiek vērtēts, ka 2024. gadā publiskās investīcijas atbilst Padomes ieteikumam. Savukārt paredzams, ka publiskie izdevumi, kas tiek finansēti no ieņēmumiem no Savienības fondiem, tai skaitā no mehānisma dotācijām, palielināsies no 2,5 % no IKP 2023. gadā līdz 3,4 % no IKP 2024. gadā.

(20) Pamatojoties uz prognozes sagatavošanas termiņā zināmajiem politikas pasākumiem un pieņēmumu, ka politika nemainīsies, Komisija savā 2024. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2025. gadā būs 0,8 % no IKP. Deficīta samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo procentu izdevumu samazināšanos un publiskā

([15]) Padomes Ieteikums (2023. gada 14. jūlijs) par Grieķijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Grieķijas 2023. gada stabilitātes programmu (OV C 312, 1.9.2023., 67. lpp.).

([16]) Neto primārie izdevumi tiek definēti kā valsts finansētie izdevumi, no kuriem atņemti i) diskrecionārie ieņēmumu pasākumi, ii) procentu izdevumi, iii) cikliskā bezdarba izdevumi un iv) vienreizējie un citi pagaidu pasākumi.

([17]) Tajā ņemti vērā 2024. gada vienreizējie pasākumi 0,1 % no IKP apjomā, kas saistīti ar izdevumiem par dabas katastrofu ietekmes mazināšanu (kā arī 0,2 % no IKP 2023. gadā, kas arī saistīti ar izdevumiem pēc dabas katastrofām). Padome 2023. gada 14. jūlijā arī atsaucās uz postošajiem plūdiem, kas skāra Itāliju 2023. gada maijā, un vienojās, ka tiešā ārkārtas atbalsta izmaksas saistībā ar minētajiem plūdiem tiks ņemtas vērā turpmākajos atbilstības novērtējumos un ka tās principā tiks uzskatītas par vienreizējiem un pagaidu pasākumiem. Līdzīga pieeja ir piemērota plūdiem Grieķijā.

([18]) Tās atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksas, ievērojot ieņēmumus un izdevumus un attiecīgā gadījumā atskaitot ieņēmumus no nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidīto papildu peļņu.

([19]) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē principā tiek pieņemts, ka pasākumi, kas saskaņā ar Grieķijas sniegto informāciju paliek spēkā līdz 2024. gada beigām, ietekmēs budžetu arī 2025. gadā.

sektora algu izdevumu nelielo pieaugumu. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās samazināsies līdz 149,3 %. Parāda attiecības pret IKP samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo pieaugošo primāro pārpalikumu un nominālā IKP pieaugumu, kā arī atlikumu un plūsmu korekcijas. Piesardzīgai fiskālajai politikai būtu jāveicina arī ārējās pozīcijas nostiprināšana.

(21) Pamatojoties uz paraugpraksi un reformām, kas veiktas atveseļošanas un noturības plāna ietvaros, tostarp uz jaunu reformu, kuras mērķis ir vēl vairāk stiprināt Grieķijas centienus apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, joprojām ir iespējams vēl vairāk stiprināt nodokļu politikas satvaru, lai Grieķija varētu piesaistīt vairāk investīciju, tādējādi samazinot investīciju nepietiekamību, kas joprojām ir būtiska. Jo īpaši, ieviešot plašāku iepriekšēju nodokļu nolēmumu sistēmu saskaņā ar Savienības paraugpraksi, nodokļu maksātājiem varētu sniegt pārredzamu spēkā esošo nodokļu tiesību aktu interpretāciju, tādējādi nodrošinot investoriem lielāku juridisko noteiktību. Turklāt centienu paplašināt Neatkarīgās valsts ieņēmumu iestādes spējas pastiprināšana varētu palīdzēt vēl vairāk palielināt nodokļu saistību izpildi.

(22) Grieķija ir turpinājusi veikt pasākumus, lai modernizētu savu valsts pārvaldi, bet joprojām ir iespējas vēl vairāk uzlabot tās efektivitāti. Pēc ievērojamām korekcijām, kas tika veiktas pēc 2010. gada, valsts pārvaldes lielums un izmaksas kopumā ir pieskaņotas Savienības vidējam rādītājam. Grieķijas publiskā sektora algu izdevumi 2023. gadā saglabājās stabili 10,8 % apmērā no IKP, kas ir nedaudz virs Savienības vidējā rādītāja (10,2 % no IKP). Piemaksu, tostarp par vadības pienākumiem, korekcija, kas stājās spēkā 2024. gada sākumā, atbilda vienotajai algu sistēmai, jo tās piemēroja visā valsts pārvaldē. Lai saglabātu šos ieguvumus nākotnē, ir svarīgi: nodrošināt vienotas algu sistēmas nepārtrauktu piemērošanu, vienlaikus saglabājot pašreizējo darbinieku skaitu, turpinot piemērot noteikumu "viens pieņemts darbā, viens – atbrīvots" attiecībā uz pastāvīgajiem darbiniekiem; un saglabāt pagaidu darbinieku maksimālo skaitu, kas tika ieviests 2022. gadā. Atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauti pasākumi publiskās pārvaldes efektivitātes uzlabošanai, tostarp 2023. gadā pieņemtās daudzlīmeņu pārvaldības sistēmas izveide. Paredzams, ka, lai panāktu uzlabojumus koordinācijā starp centrālo, reģionālo un vietējo līmeni, minētais satvars, tostarp paredzētās pārvaldības struktūras un informācijas sistēma, sāks pilnībā darboties 2024. gadā.

(23) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka tās palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, – visas vai ievērojamu to daļu. Šajā īsajā termiņā ir svarīgi nekavējoties turpināt efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās uzlabotu Grieķijas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Lai izpildītu atveseļošanas un noturības plānā noteiktās saistības līdz 2026. gada augustam, Grieķijai ir svarīgi turpināt reformu īstenošanu un paātrināt investīcijas, novēršot attiecīgās problēmas un vienlaikus nodrošinot ievērojamu administratīvo kapacitāti. Grieķijas iestādes ir pieņēmušas pasākumus, lai uzlabotu īstenošanu un palielinātu administratīvās spējas, savukārt atveseļošanas un noturības plānā ir ietverti turpmāki konkrēti pasākumi, kas, paredzams, palīdzēs sasniegt minēto mērķi. Īpašas problēmas Grieķijai ir šādas: i) ilgstoši tiesvedības procesi juridisko prasību pret publiskā iepirkuma procedūrām izskatīšanai, kas rada risku, ka notiks kavēšanās attiecībā uz plānoto investīciju pabeigšanas datumu, paildzinot to pēc 2026. gada augusta; ii) lēna īpašumtiesību nodošana un iii) vāja koordinācija, jo īpaši attiecībā uz investīcijām un reformām, kas aptver politikas jomas, kuras nav vienas ministrijas kompetencē. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.

(24) Gatavojot kohēzijas politikas programmu vidusposma pārskatu, Grieķijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 ([20]) 18. pantu līdz 2025. gada martam jāpārskata katra programma, ko atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+), Kohēzijas fonda un Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), cita starpā, ņemot vērā 2024. gada konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjautājumus, kā arī nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Uz minētā pārskata pamata notiek katrā programmā iekļautā Savienības finansējuma galīgā piešķiršana. Lai gan Grieķijai ir progress kohēzijas politikas programmu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, problēmjautājumi ir saglabājušies. Jo īpaši Grieķijā joprojām vērojama lēna izaugsme nomaļākos reģionos un būtiskas atšķirības starp pilsētu un ārpuspilsētu teritorijām. Ļoti

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

svarīgi ir paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu apvienojumā ar administratīvo spēju stiprināšanu valsts un reģionālā līmenī. Programmā iekļautās prioritātes vēl aizvien ir aktuālas. Konkrētāk, lai palielinātu konkurētspēju, būtiska nozīme ir darbībām, kas uzlabo uzņēmumu spēju ieviest jauninājumus un koncentrējas uz mērķtiecīgu uzņēmējdarbības atbalstu. Zaļās pārkārtošanās ietvaros ir vajadzīgas investīcijas atkritumu apsaimniekošanā, lai sasniegtu reciklēšanas mērķrādītājus un samazinātu apglabāšanu poligonos. Ir būtiski uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu visaptverošā veidā, ietverot ūdens un notekūdeņu apsaimniekošanu, enerģijas atgūšanu, digitalizāciju, ūdens atkalizmantošanu, lietus ūdeni un ilgtspējīgu atsāļošanu, kuras pamatā ir atjaunojamie energoresursi. Enerģētikas pārkārtošanai ir vajadzīgs lielāks atjaunīgās enerģijas īpatsvars, uzglabāšanas risinājumi un lielāka energoefektivitāte, kā arī enerģētiskās nabadzības novēršana. Lai panāktu oglekļneitralitāti, ir svarīgi arī palielināt tīra pilsētas transporta īpatsvaru. Kohēzijas politikas programmām būtu jāturpina investēt prasmēs, pamatojoties uz visaptverošu stratēģiju, lai īstenotu Garantiju bērniem, veicinātu kvalitatīvus un cenas ziņā pieejamus ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus un sociālos mājokļus un uzlabotu atstumto kopienu, piemēram, romu un migrantu izcelsmes cilvēku, iesaistīšanu darba tirgū un sociālo integrāciju. Saistībā ar kohēzijas politikas programmu vidusposma pārskatīšanu ir jāpievērš papildu uzmanība ar klimata pārmaiņām saistītu risku novēršanai un sagatavotībai tiem. Grieķija varētu arī izmantot iniciatīvu "Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platforma", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/795 ([21]), lai atbalstītu tās rūpniecisko pārveidi, jo īpaši tīras enerģijas ražošanu un uzglabāšanu, zaļo kuģniecību un biotehnoloģiju, kā arī zaļo un digitālo prasmju attīstību.

(25) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas risinātas atveseļošanas un noturības plānā un citos Savienības fondos, Grieķija saskaras ar vairākām papildu problēmām, kas saistītas ar ekonomikas izaugsmi, tiesisko regulējumu un darbaspēka prasmju pilnveidi, kuras, ja tās tiktu risinātas, varētu palielināt valsts konkurētspēju. Lai gan nodarbinātības līmenis palielinās, tas ir viens no zemākajiem Savienībā, un piekļuve darba tirgum joprojām ir sarežģīta, jo īpaši sievietēm un jauniešiem. Izglītības jomā Grieķija pēdējos gados ir veikusi pasākumus, lai pārskatītu mācību programmas, tostarp saistībā ar atveseļošanas un noturības plānu, un tajās integrētu dažus vispārīgo un digitālo prasmju kursus. Tomēr pamatprasmju sniegums joprojām ir īpaši zems un pazemina darba tirgus rezultātus, produktivitāti un konkurētspēju. Par to liecina 15 gadus vecu skolēnu sniegums matemātikā, lasīšanā un zinātnē, kas kopš 2012. gada strauji pasliktinās un saskaņā ar jaunāko ESAO Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmu ir viens no zemākajiem Savienībā. To skolēnu lielais un pieaugošais īpatsvars, kuriem ir slikti rezultāti, tostarp starp skolēniem, kuri nāk no labvēlīgākas vides, un zemais to skolēnu īpatsvars, kuriem ir visaugstākie rezultāti, norāda uz strukturālām problēmām saistībā ar izglītības sistēmas kvalitāti un taisnīgumu. Saskaņā ar *Eurostat* 2019. gada datiem Grieķija ir arī pēdējā vietā starp dalībvalstīm attiecībā uz dalību pirmsskolas izglītībā bērniem vecumā no 3 gadiem, savukārt attiecībā uz formālo bērnu aprūpi bērniem līdz 3 gadu vecumam tā ar dalības rādītāju 29,6 % ierindojas starp dalībvalstīm ar vidēju dalības līmeni (pamatojoties uz 2023. gada datiem). Ir konstatēts, ka tas pozitīvi ietekmē turpmākos izglītības rezultātus. Problēmas, kas apdraud Grieķijas izglītības rezultātus, var būt saistītas ar: i) nepietiekamu finansējumu izglītības sistēmai; ii) nepietiekamu uzsvaru uz kompetencēs balstītu mācīšanos un mācīšanās metodēm, īpašu uzmanību pievēršot uzņēmējdarbības, vispārīgām un transversālām prasmēm; iii) zemu skolu autonomijas līmeni un iv) ierobežots progress attiecībā uz skolotāju sistemātisku novērtējumu.

(26) Svarīgas prioritātes joprojām ir uzlabot pakalpojumus sabiedrībai un palielināt ekonomisko, fiskālo un klimatisko ilgtspēju. Šajā kontekstā ir iespējams vēl vairāk uzlabot valsts aktīvu pārvaldību, tostarp modernizējot valsts uzņēmumus (VU) un attīstot publisko nekustamo īpašumu. Dažos VU tika sekmīgi īstenotas dažas reformas, kas palīdzēja palielināt darbības elastību un komerciālo autonomiju, stiprināt to iekšējās pārvaldības spējas un uzlabot iepirkuma, atalgojuma un darbā pieņemšanas politiku un procesus. Šādas prakses atkārtošana nāktu par labu citiem VU un sniegtu palielinātu vērtību gan sabiedrībai, gan ekonomikai. Grieķijas Aktīvu un līdzdalības korporācijai un tās meitasuzņēmumiem ir galvenā loma šādu valsts aktīvu pārvaldībā. Tiek apsvērts, kā vēl vairāk uzlabot minētās korporācijas efektivitāti un lietderību, piemēram, palielinot tās organizatoriskās un funkcionālās spējas un stiprinot tās darbības autonomiju un iekšējās zināšanas investīciju jomā.

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/795 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu (*STEP*) un groza Direktīvu 2003/87/EK un Regulas (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 un (ES) 2021/241 (OV L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(27) Investīcijas centrālā un reģionālā līmenī joprojām kavē lēna vides licencēšana cita starpā regulējuma nepilnību dēļ. Vides licencēšana ir visu veidu investīciju licencēšanas procesa neatņemama sastāvdaļa, un vides atļaujas saņemšanas process ir sarežģīts un ilgstošs. Konkrētāk, joprojām nepastāv atjaunīgo energoresursu vides klasifikācija vai nosacījumi, kas noteiktu, kādos apstākļos var licencēt rūpnieciskas darbības ar ierobežotu ietekmi uz vidi. Ir jānosaka arī kritēriji gadījumiem, kad ir vajadzīgs vienkāršots atļauju piešķiršanas process nebūtisku izmaiņu dēļ. Trūkst normatīvo aktu, ar kuriem varētu palīdzēt atrisināt minētos jautājumus, un līdz ar to tiesību aktu uzlabojumiem, kuri iepriekš ir ieviesti un kuri vides atļauju izsniegšanu balstītu uz racionālākiem un uz risku balstītiem kritērijiem, nav ietekmes. Minēto nepieņemto normatīvo aktu pieņemšana varētu būtiski ietekmēt vides novērtējumu veikšanas laiku un kvalitāti gan attiecībā uz jaunām, gan grozītām/atjaunotām atļaujām attiecīgajām investīcijām. Turklāt, neraugoties uz to, ka ir pabeigts tiesiskais regulējums par privātā sektora vides vērtētāju izvietošanu, attiecīgais reģistrs joprojām netiek izmantots un sistēma vēl nedarbojas. Tiesiskā regulējuma pabeigšana, pieņemot trūkstošos sekundāros tiesību aktus un ieviešot sertificētu privātu vides vērtētāju sistēmu, palīdzētu stiprināt Grieķijas uzņēmējdarbības vidi, jo paredzams, ka tas samazinās šķēršļus vides licencēšanas procesā un vairos investoru uzticēšanos. Paredzams, ka iepriekš minētie politikas pasākumi veicinās investīcijas, kas, paredzams, palielinās ražīgumu un paplašinās eksporta bāzi, tādējādi samazinot atkarību no importa, uzlabojot izaugsmes perspektīvas un atbalstot ārējo līdzsvarošanu, kā arī krājumu nelīdzsvarotības novēršanu.

(28) Neraugoties uz ieguldītajiem centieniem, jo īpaši palielinot atjaunīgo energoresursu īpatsvaru kopējā elektroenerģijas ražošanā, Grieķija joprojām ir ļoti atkarīga no fosilām degvielām, un 2022. gadā nafta un gāze veidoja attiecīgi 55 % un 20 % no tās energoresursu struktūras. Lai gan *REPowerEU* nodaļa, kas pievienota Grieķijas pārskatītajam atveseļošanas un noturības plānam, ietver vairākas reformas un investīcijas, kuras, paredzams, paātrinās Grieķijas dekarbonizācijas centienus, joprojām ir vajadzīgas turpmākas darbības, lai samazinātu Grieķijas atkarību no fosilā kurināmā. Grieķijā ir viens no vecākajiem Savienības transportlīdzekļu parkiem, un atjaunīgo energoresursu izmantošana transportā joprojām ir ļoti zema. Rezultātā Grieķijas transporta nozare joprojām ir viena no lielākajām oglekļa dioksīda emitētājām. Lai paātrinātu transporta nozares elektrifikāciju, varētu būt vajadzīga vērienīgāka rīcībpolitika. Tā varētu ietvert valsts Klimata aktā paredzēto transportlīdzekļu kategoriju paplašināšanu nolūkā pāriet no iekšdedzes dzinējiem uz elektromotoriem un panākt ļoti piesārņojošu transportlīdzekļu izņemšanu no aprites.

(29) Lielu slogu civilās aizsardzības sistēmai ir radījušas aizvien biežākas un smagākas dabas katastrofas, kas skar Grieķiju. 2023. gadā Grieķija cieta no smagiem dabas ugunsgrēkiem un plūdiem, kuru rezultātā gāja bojā cilvēki un tika nodarīts katastrofāls kaitējums dabiskajai videi un plašs kaitējums īpašumam un infrastruktūrai. Paredzams, ka investīcijas civilajā aizsardzībā saskaņā ar atveseļošanas un noturības plānu un kohēzijas politikas fondiem palielinās reaģēšanas spējas katastrofu gadījumos. Tomēr ir iespējams vēl vairāk pastiprināt preventīvos centienus. Sagatavotības pasākumus varētu papildināt reformas un investīcijas, kuru mērķis ir uzlabot agrīnās brīdināšanas, klimatnoturības infrastruktūras un citu riska novēršanas pasākumu efektivitāti un lietderību un palīdzēt samazināt turpmāku dabas katastrofu radīto kaitējumu. Turklāt investīciju tvērums varētu būt vērsts uz darbībām, kas palielina noturību, pievēršoties profilaksei un sagatavotībai, kā arī izmantojot uz ekosistēmām balstītas pieejas.

(30) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2024. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā, izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu 2024. gada Ieteikumu par eurozonu. 1., 2. un 3. ieteikuma īstenošana Grieķijai palīdzēs īstenot 2024. gada Ieteikumā par eurozonu izklāstīto pirmo, otro, trešo, ceturto un piekto ieteikumu,

(31) Ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un secinājumus par nelīdzsvarotības pastāvēšanu, ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2. un 3. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdz novērst neaizsargātību, kas saistīta ar valdības parādu, ārējo pozīciju un ienākumus nenesošiem aizdevumiem. 2. un 3. ieteikumā minētā politika atbalsta potenciālo IKP pieaugumu un tādējādi arī palīdz īstenot 1. ieteikumu. 1., 2. un 3. ieteikums palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot eurozonai adresētos ieteikumus saskaņā ar 30. apsvērumu,

AR ŠO IESAKA Grieķijai 2024. un 2025. gadā rīkoties šādi.

1. Laikus iesniegt vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu. Saskaņā ar reformētā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām ierobežot neto izdevumu ([22]) pieaugumu 2025. gadā tiktāl, ka tas cita starpā atbilst vispārējās valdības parāda ticamai lejupejošai trajektorijai vidējā termiņā, un nodrošināt vispārējās valdības budžeta deficīta saglabāšanu zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Turpināt uzlabot nodokļu sistēmas draudzīgumu investīcijām, stiprinot tās juridisko noteiktību, un turpināt palielināt nodokļu iestādes darbības autonomiju. Nodrošināt valsts pārvaldes efektivitāti, vienlaikus nodrošinot, ka tā var piesaistīt vajadzīgās prasmes, saglabājot saskanību ar vienoto algu sistēmu un nodrošinot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu darbībspēju. Nodrošināt, ka ārējā bilance turpina pastāvīgi uzlaboties, veicinot līdzsvarotu izaugsmi un atbalstot produktīvus iekšzemes ieguldījumus. Turpināt banku un kredītu apkalpotāju rīcībā esošo ienākumus nenesošo aizdevumu apjoma samazināšanu, tostarp vēl vairāk uzlabojot e-izsoles procesus, lai samazinātu nesekmīgo izsoļu īpatsvaru.
2. Stiprināt administratīvās spējas ES līdzekļu pārvaldīšanai, investīciju paātrināšanai un reformu īstenošanas tempa saglabāšanai. Risināt attiecīgās problēmas, lai turpinātu ātru un efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, nodrošinot reformu un investīciju pabeigšanu līdz 2026. gada augustam. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu. Saistībā ar minēto programmu vidusposma pārskatīšanu turpināt koncentrēties uz saskaņotajām prioritātēm, rīkojoties, lai labāk apmierinātu vajadzības attiecībā uz klimata pārmaiņām saistītu risku novēršanu un sagatavotību tiem, vienlaikus ņemot vērā Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas piedāvātās iespējas uzlabot konkurētspēju.
3. Palielināt konkurētspēju, novēršot nepietiekamus rādītājus attiecībā uz pamatprasmēm, stiprinot valsts aktīvu pārvaldību un pabeidzot vides licencēšanas tiesiskā regulējuma izstrādi.
4. Samazināt atkarību no fosilajām degvielām, paātrinot transporta nozares dekarbonizāciju. Stiprināt dabas katastrofu pārvaldību, ieviešot efektīvu agrīnās brīdināšanas un riska novēršanas sistēmu.

Luksemburgā, 2024. gada 21. oktobrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

NAGY I.

([22]) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktu "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot procentu izdevumus, diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.